

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

Матеріали

Другої регіональної науково-практичної
конференції молодих науковців

30 січня 2025 року

м. Херсон

УДК 37.018
А 43

Редакційна колегія:

Жорова І. Я. – доктор педагогічних наук, професор;
Степанова Т. М. – доктор педагогічних наук, професор;
Кохановська О. В. – доктор педагогічних наук, доцент;
Кузьменко Ю. В. – доктор педагогічних наук, доцент;
Кузьменко В. В. – доктор педагогічних наук, професор;
Слюсаренко Н. В. – доктор педагогічних наук, професор;
Навроцька М. М. – кандидат педагогічних наук;
Рідкоус О. В. – старший викладач.

А 43 **Актуальні** питання розвитку освіти та управління освітніми закладами: матеріали Другої регіональної науково-практичної конференції молодих науковців (30 січня 2025 року, м. Херсон) / за ред. Кузьменка В. В., Кохановської О. В. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025. 281 с.

Збірник містить матеріали Другої регіональної науково-практичної конференції молодих науковців «Актуальні питання розвитку освіти та управління освітніми закладами». У працях авторів розглянуто історію управління сучасними освітніми установами, розвиток потенціалу фахівця в системі освіти, роль сучасних освітніх технологій у розвитку та управлінні освітою, особливості функціонування системи освіти в умовах воєнного стану.

УДК 37.018

Статті подано в авторській редакції. Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

© **КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ

ЗМІСТ

Андрусик А. Г. Виховання екологічно-правової компетентності учнів закладів професійно-технічної освіти	7
Ахматова Н. О. Принципи вибору сучасних дидактичних засобів навчання під час вивчення природничих дисциплін	9
Бабій А. І. Актуальний етап реалізації STEM-освіти в Україні	11
Бела О. В. Забезпечення якості освіти в умовах сучасних викликів	15
Біла Л. В. Професійний розвиток учителя: сутність і зміст	17
Большуткін В. О. Обмеження наявних систем штучного інтелекту у формуванні лінгвістичної компетентності в контексті іншомовної освіти.....	19
Буланов І. Д. Роль цифрових технологій у підвищенні професійної компетентності майбутніх учителів української мови й літератури	22
Верховська М. В. Механізми розроблення внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі дошкільної освіти	24
Вітвіцька І. М. Інноваційні підходи до оцінювання: шлях до забезпечення якості освіти	28
Вітвіцький А. Г. Управлінська діяльність заступника директора з виховної роботи як ключовий фактор розвитку соціально-психологічної служби ЗЗСО	33
Гаврилук О. О. Урахування когнітивно-комунікативного підходу в процесі вивчення лексичних інновацій 2022-2024 рр	39
Головачов І. Є. Використання платформи ARDUINO при вивченні мікропроцесорної техніки.....	42
Гранченко М. В. Історія освіти на Миколаївщині в кінці XVIII – на початку ХХ ст.: аналіз наукових праць з теми (частина 1).....	44
Грех А. Р. Інтегративне навчання комп'ютерної графіки у закладах загальної середньої та професійно-технічної освіти.....	48
Гуляєва О. В. Професійна мобільність педагога в умовах трансформації освіти: виклики та можливості	51
Дереш В. С. Супервізія як засіб професійного розвитку сучасного педагога.....	54
Деркач В. Ф. Трансформація ідей В. О. Сухомлинського в управлінську діяльність керівників закладів загальної середньої освіти.....	57
Дичук Т. В. Інтеграція знань учнів з гуманітарних дисциплін у закладах професійно-технічної освіти	63
Драга В. А. Формування м'яких навичок студентів у процесі кроскультурної взаємодії (на прикладі викладання курсу «Теорія і практика медійного перекладу англійської мови»).....	65
Жданов В. В. Стан вищої освіти на Миколаївщині у другій половині 1960-х – в першій половині 1980-х рр.....	68
Жулінська Г. М. Емоційна компетенція як основа професійної успішності педагога	72

ОСВІТНІ ЦІННОСТІ ТА РОЗВИТКОВІ ПОСИЛАННЯ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

ОСВІТНІ ЦІННОСТІ ТА РОЗВИТКОВІ ПОСИЛАННЯ

екологічні цінності стали особистісно значущими на всіх вікових етапах та рівнях розвитку.

Тому залучення учнів до екологічної культури відбувається тим успішніше, тим більше навантаження отримують як слух і зір, а й тактильна чутливість, з якої розширюються канали введення інформації про біорізноманітності природи.

Соціокультурний досвід взаємодії з довкіллям розглядається як інтегративний показник екологічної вихованості особистості, розвиненості її екологічної культури. Оскільки сприйняття навколишнього світу в учнів віком різного віку має власну специфіку, те й виховні технології повинні збігатися з тим ритмом світовідчуття учнів, котрим вони призначені.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бачинський Г. *Основи соціоекології*: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2005. 238 с.

Ахматова Н. О.*

*аспірант кафедри педагогіки,
асистент викладача,
Криворізький державний педагогічний університет,
м. Кривий Ріг, Україна*

*Науковий керівник:
Дороніна Т. О.,
доктор педагогічних наук, професор,
Криворізький державний педагогічний університет,
м. Кривий Ріг, Україна*

ПРИНЦИПИ ВИБОРУ СУЧАСНИХ ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

У сучасних умовах освіта перебуває в процесі активних трансформацій, що зумовлено значними змінами в соціально-економічному та технологічному середовищі. Природничі дисципліни, як складова частина освітнього процесу, грають важливу роль у формування екологічної свідомості учнівства, у підготовці молоді до ефективного використання наукових досягнень та технологій для вирішення глобальних екологічних проблем.

Різноманіття можливостей, що відкриваються завдяки використанню новітніх навчальних інструментів, а також їхнє постійне оновлення вимагають дотримання чітких дидактичних принципів відбору дидактичних засобів навчання, задля забезпечення результативності освітнього процесу.

Засади дидактичні принципи, такі як доступність, наочність, вікова відповідність, зв'язок теорії з практикою, єдність освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання, систематичність

* © **Ахматова Н. О.**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

і послідовність, залишаються важливими складовими арсеналу сучасних педагогів. Утім важливою для нас є конкретизація принципів вибору дидактичних засобів у природничій освіті.

Педагогічний досвід переконає, що вибір дидактичних засобів для навчання природничих дисциплін є важливим етапом у створенні ефективного навчального процесу, оскільки від правильності цього вибору залежить успішність засвоєння учнями навчального матеріалу. Природничі дисципліни мають свою специфіку, яка визначає особливості використання тих чи інших методів, форм та засобів навчання. Дидактичні засоби повинні бути адаптовані до теми, мети навчання, вікових особливостей учнів та доступних ресурсів. Вибір цих засобів базується на низці важливих принципів, які враховують різноманітність навчальних ситуацій, технологічний прогрес та наукові досягнення.

Значущими принципами вибору дидактичних засобів у природничій освіті є *наочність*, *доступність*, *цілеспрямованість*, *активність* учнів, *гнучкість*, а також *інтерактивність*. Вони визначають не лише теоретичну основу вибору, а й практичну реалізацію навчальних процесів.

Першим важливим принципом є *наочність*. Природничі науки, такі як біологія, хімія, фізика, значною мірою базуються на візуалізації процесів і явищ, які можуть бути надто складними для сприйняття лише через текст. Тому використання наочних засобів – це першочерговий етап у виборі дидактичних інструментів. Віртуальні лабораторії, мультимедійні презентації, схеми, діаграми, моделі та інші візуальні засоби дозволяють студентам спостерігати, як відбуваються природні процеси, і таким чином сприяють глибшому розумінню матеріалу.

Доступність навчальних засобів є другим важливим принципом. Вибір засобів навчання має бути таким, щоб кожен учень міг отримати доступ до необхідних ресурсів, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей. Для цього важливо, щоб дидактичні засоби були легко доступними як у класі, так і вдома, що передбачає використання онлайн-ресурсів, інтерактивних платформ і програм, які доступні учням в будь-який час і на будь-якому пристрої.

Цілеспрямованість вибору дидактичних засобів полягає в тому, що кожен засіб має відповідати навчальним цілям і завданням, тобто вибір інструментів не може бути випадковим. Наприклад, для вивчення хімічних реакцій необхідно використовувати демонстраційні відео або віртуальні симуляції, які допомагають відтворити складні лабораторні процеси, що можуть бути важкими для реалізації в реальному класі через технічні або безпекові обмеження. Тому важливо, щоб дидактичні засоби чітко відповідали специфіці кожного уроку та теми.

Принцип *активності учнів* також має велике значення. У процесі навчання природничих наук важливо, щоб учні не лише сприймали інформацію, але й активно взаємодіяли з нею, застосовуючи на практиці знання, що отримали. З цією метою використовуються

ОСВІТА І НАУКА В УКРАЇНІ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ

ОСВІТА І НАУКА В УКРАЇНІ

інтерактивні засоби, як-от симулятори природничих процесів, лабораторні роботи в цифрових платформах, які дозволяють учням не тільки спостерігати за явищами, а й активно досліджувати їх. Такі інструменти підвищують зацікавленість учнів, стимулюючи їх до пошуку власних рішень і формування наукових уявлень.

Гнучкість дидактичних засобів забезпечує можливість їх адаптації до різних типів навчання та змін у навчальному процесі. Наприклад, інтерактивні платформи можуть бути налаштовані на різні рівні складності, що дозволяє використовувати їх для учнів різного рівня підготовки. Крім того, сучасні дидактичні засоби мають можливість швидко змінювати контент або формат в залежності від потреби, що є важливим аспектом в умовах динамічного навчання.

Особливо важливим принципом, вважаємо, *інтерактивність*. Вона передбачає активну участь учнів у навчальному процесі через різноманітні форми взаємодії – від онлайн-обговорень до спільних досліджень за допомогою цифрових інструментів. Взаємодія з навчальним матеріалом через інтерактивні платформи дозволяє створювати навчальне середовище, яке стимулює інтерес учнів і дозволяє розвивати навички співпраці, критичного мислення та проблемного розв'язання.

Отже, вибір дидактичних засобів у природничих дисциплінах, на нашу думку, потребує врахування низки принципів, серед яких наочність, доступність, цілеспрямованість, активність учнів, гнучкість і інтерактивність є основними. Перераховані принципи сприяють створенню оптимального навчального середовища, яке допомагає учням не лише засвоювати знання, а й розвивати необхідні навички для успішної діяльності в реальному світі.

Бабій А. І.*

*магістрант,
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти,
м. Херсон, Україна*

*учитель математики,
Одеський ліцей № 62 Одеської міської ради,
м. Одеса, Україна*

*Науковий керівник:
Кохановська О. В.
доктор педагогічних наук, доцент,
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»,
м. Херсон, Україна*

АКТУАЛЬНИЙ ЕТАП РЕАЛІЗАЦІЇ STEM-ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Актуальність STEM-освіти в Україні підтверджується низкою законодавчих актів, що спрямовані на модернізацію освіти та

* © Бабій А. І.

Науково-методичне видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

Матеріали

Другої регіональної науково-практичної
конференції молодих науковців

30 січня 2025 року

м. Херсон

Технічний редактор – Мироненко М. П.

Підписано до друку 21.01.2025 р. формат 60x84/16 (А-5)
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Verdana
Умовн. друк. арк. 16,3. Наклад 25.

Друк здійснено з оригінал-макету
у КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
Свідоцтво ХС № 74 від 30.12.2011 р.

Адреса редакції й видавництва
вул. Покришева, 41
м. Херсон
73034
тел. (0552) 37-02-66
E-mail: info@academy.ks.ua